

До 1878г. мястото, където днес е паметникът на съветската армия, е наричано „Стамболова ливада“, наводнявана от „Средноградската вада“ – „Крива река“, която се е вливала в Перловската река. След 1880 г., по желание на княз Александър I Батенберг, градският градинар Карл Бетц организира мястото като Княжеска градина с площ от 35 дка и построява първите четири павилиона за цветя.

След 1887 г. част от градината се обособява като Ботаническа. С пристигането на княз Фердинанд в България, градината става център за култивиране на цветя и растения, в която работят плеяда градинари и ботаници – Л. Шевалас, Жул Лошо, Йосиф Фрай, Жан Моризе, Аларикус Делмард, Антон Краус и др.

Йохан Келерер създава първия алпинеум в градината с редки ендемични видове насаждения, като успява да събере, отгледа и разпространи оттук над 3000 вида, вкл. рядко срещани растения. Обликът на Княжеската ботаническа градина е завършен през 1893 г. с построените от арх. Грюнангер цветни оранжерии.

От 1891 г. в градината се устройва зоопарк. През 1903 г., по проект на арх. Георги Фингов, градината се огражда с лети чугунени решетки и каменни стълбове в стил сецесион.

След обявяване на Независимостта на България е обявен конкурс за Царски дворец с градини на мястото на Княжеската градина. Монументален опит за осмисляне на пространството ѝ представлява проектът на арх. Никола Лазаров за царски дворец в градината. Реализацията е осуетена от избухването на Първата световна война.

През 1935-1936 г., със средства на царското семейство и по проект на арх. Л. Нейков и арх. Т. Горанов, в градината е устроена и дарена на децата т. нар. „Царска детска градина“ – с лабиринт, басейн, летен и детски театър за 600 деца, малък медицински пункт и др. В градината е разположен алпинеум и цветен кът с високопланински цветя от Мала Азия, Кавказ, Пирин, Рила и Родопите.

Поетапното и целенасоченото премахване на градината започва малко след 9 септември 1944г., когато тук е разположена съветска военна част (зенитна батарея). С халосни залпове от това място са отбелязвани победите на червената армия. През 1954 г. тук е издигнат паметника на Съветската армия.

Гражданска инициатива за демонтиране на паметника на съветската армия в София:

demontirane.org